

Програма комплексного атестаційного екзамену за фахом «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» для студентів спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітня програма «Міжнародні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна форма навчання)

Укладачі: д. і. н., проф. Миколенко Д. В.;

д.ю.н., Кононенко В.П.

к. т. н., доц. Харченко І.М.;

к. політ. н. Солових Є. М.;

к. політ. н. Пересипкіна І.В.;

к. і. н. Філатова О.Є.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Комплексний атестаційний екзамен грає важливу роль у завершальній стадії формування і оцінки теоретичної підготовки фахівців.

Комплексний атестаційний екзамен – це комплексна перевірка програмних результатів навчання з фахових дисциплін, визначених освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини» та передбачених відповідним навчальним планом. Він проводиться для студентів 4 курсу денної форми після завершення останнього семестру навчання.

Програма комплексного атестаційного екзамену – це основний науково-методичний документ, що регламентує зміст атестаційного екзамену за фахом. Вона спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів, виявлення ступеня їх підготовки до майбутньої самостійної професійної діяльності.

Мета програми – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, одержаних практичних навиків і вмінь з профільюючих дисциплін освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини».

Комплексний атестаційний екзамен передбачає перевірку досягнення наступних програмних результатів навчання:

Знання

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН07. Знати засади дипломатичної та консульської служби, специфіку та особливості дипломатичного протоколу та етикету.

РН08. Знати стратегії ведення дипломатичних переговорів.

РН09. Знати основи, норми та принципи сучасного міжнародного права.

РН10. Знати основи та особливості забезпечення процесу прийняття зовнішньополітичних рішень.

Уміння/навички

РН11. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН12. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН13. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та

міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

PH15. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

PH18. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

PH20. Вести дипломатичне та ділове листування українською та іноземними мовами, працювати з дипломатичними та міжнародними документами.

PH22. Аналізувати причини та наслідки сучасних міжнародних конфліктів.

PH23. Аналізувати особливості процесу прийняття зовнішньополітичних рішень.

Комунікація

PH24. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність працювати в команді.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

СК14. Розуміння сутності сучасних стратегій ведення дипломатичних переговорів.

СК15. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК16. Здатність здійснювати всебічний аналіз причин і наслідків сучасних міжнародних конфліктів.

СК17. Розуміння основ сучасного міжнародного права, та здатність застосовувати міжнародно-правові норми та принципи.

СК18. Розуміння основ та особливостей забезпечення процесу прийняття зовнішньополітичних рішень.

Критерії оцінювання письмових відповідей на комплексному атестаційному екзамені.

Комплексний атестаційний екзамен проводиться по білетах, кожен з яких включає 100 тестових завдань. За кожну вірну відповідь на тестове завдання студент отримує 1 бал. Загальна кількість балів, отримана студентом, переводиться у чотирьохрівневу шкалу оцінювання наступним чином:

- відмінно – 90-100 балів;
- добре – 70-89 балів;
- задовільно – 50-69 балів;
- незадовільно – 0-49 балів.

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Тестові завдання до комплексного атестаційного екзамену складаються з завдань за наступними дисциплінами:

1. Історія дипломатії та зовнішньої політики
2. Дипломатична та консульська служба
3. Міжнародна інформація
4. Сучасні міжнародні відносини
5. Міжнародне публічне право

Основні теми комплексного атестаційного екзамену:

Дисципліна «Історія дипломатії та зовнішньої політики»

Тема 1. Міждержавні відносини в античному світі

Політичні та економічні відносини між давньогрецькими полісами в архаїчну епоху. Грецька колонізація Середземного та Чорного морів. Форми міжнародних зв'язків у Давній Греції. Греко-перські війни 499 - 449 рр. до н. е. Зростання протиріч між Афінами та Спартою. Пелопоннеська війна (431 - 404 рр. до н. е.). Захоплення Греції Македонією. Походи Олександра Македонського на Схід та їх наслідки. Зовнішня політика Римської республіки та Римської імперії. Пунічні війни. Експансія Риму у Західну, Центральну Європу, Північну Африку, Близький Схід. Договори з федератами. Середземноморська система міждержавних відносин в VI ст. до н. е. – V ст. н. е.

Тема 2. Міжнародні відносини та зовнішня політика держав Середньовічної Європи

Велике переселення народів як новий фактор зовнішньої політики. Падіння Західної Римської імперії та утворення нових варварських держав. Зовнішньополітичні доктрини Карла Великого. Утворення та розпад Франкської імперії. Верденська угода. Постверденська Європа у системі міжнародних відносин. Дипломатія сеньйорів. Роль династичних зв'язків у міжнародних відносинах доби Середньовіччя. Зовнішня політика Візантійської імперії. Дипломатія Київської Русі. Арабські завоювання.

Загальна характеристика змін у міжнародних відносинах держав середньовічній Європи у XI-XV ст. Протистояння між папством та німецькими імператорами. Діяльність європейських та візантійських дипломатів. Дипломатична активність духовенства. Ідея «Божого миру». Вплив християнства та лицарства на формування зовнішньополітичних доктрин Середньовіччя. Виникнення національних держав. Хрестові походи. Етапи та завершення реконквісти. Діяльність духовно-лицарських орденів. Посилення боротьби між транснаціональними та національними інтересами. Столітня війна та її

міжнародні наслідки. Міжнародне становище Київської Русі Утворення Галицько-Волинської держави та її відносини із Золотою Ордою, Литвою та Польщею.

Тема 3. Вестфальська система міжнародних відносин

Головні принципи Вестфальської системи міжнародних відносин (принцип балансу сил, державного суверенітету, дії міжнародного права, пріоритет національних інтересів, рівності прав держав та ін.). Європейська рівновага. Спроби Франції домогтися гегемонії у Європі та світі. Національно-визвольна війна українського народу. Дипломатія Козацької держави. Послаблення Речі Посполитої. Зміцнення Росії. Північна війна та Ніштадтський мирний договір 1721 р. Російська імперія як новий чинник світової політики. Російсько-турецькі війни XVIII ст. Семирічна війна 1756- 8 1763 рр. та її наслідки для Європи і світу. Міжнародні відносини під час боротьби північноамериканських колоній Англії за незалежність. Створення США. Вплив ідей Просвітництва та масонських лож на формування зовнішньополітичних прагнень буржуазії. Занепад дворянсько-династичної дипломатії абсолютних монархій.

Тема 4. Віденська система міжнародних відносин

Створення Священного Союзу. Вплив на зовнішню політику провідних держав національно-визвольної боротьби народів Латинської Америки, Центральної та Південної Європи. «Східне питання». «Доктрина Монро» і початок експансіонізму США. Зовнішньополітичні наслідки європейських революцій 1848-1849 рр. та Кримської війни. Національно-визвольні та національно-об'єднавчі рухи у світі в середині та третій чверті XIX ст. Утворення дуалістичної Австро-Угорщини. Об'єднання Італії. Франко-пруська війна та об'єднання Німеччини. Союз Трьох імператорів. Балканське питання та русько-турецька війна 1877-1878 рр. Сан-Стефанський мирний договір та Берлінський конгрес. Колоніальна політика європейських країн та зростання колоніальних та континентальних протиріч. Троїстий Союз 1882 р. Російсько-французький союз 1891-1893 рр.

Тема 5. Версальсько-Вашингтонська і Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин

Версальський договір з Німеччиною. Мирні угоди з союзниками Німеччини. Переділ світу. Створення Лігі Націй. Репараційне питання. Боротьба держав за панування на Тихому океані. Вашингтонська конференція 1921-1922 рр. Договори «чотирьох», «п'яти» та «дев'яти». Протиріччя Версальсько-Вашингтонської системи. Особливості міжнародних відносин у 20-х рр. Генуезька конференція. Рапальський договір. Гаазька конференція. Міжнародне визнання СРСР. Протиріччя на Близькому Сході. Лозаннська конференція. Локарнські угоди. Проблема репарацій. Плани Дауеса та Юнга. Пакт Бріана-Келлога.

Кримська (Ялтинська) конференція. Поразка і капітуляція Німеччини. Конференції у Сан-Франциско та Потсдамі. Міжнародні відносини у Азійсько-

Тихоокеанському регіоні під час війни Беззастережна капітуляція Японії. Головні підсумки Другої світової війни. Ялтинсько-Потсдамський порядок у системі повоєнної біполярності світу. Проблеми повоєнного врегулювання в Європі та на Далекому Сході.

Дисципліна «Дипломатична та консульська служба»

Тема 1. Вимоги до професії дипломата. Дипломатичні ранги

Перелік знань, які належать до кола функціональних обов'язків дипломата: спеціальні, професійні навички, особисті якості. Дипломатія і стратегічна розвідка.

Дипломатичні класи та ранги. Дипломатичні ранги, які вживаються в діяльності української дипломатичної служби. Правова процедура їх присвоєння.

Тема 2. Порядок визнання держав, встановлення дипломатичних відносин та їх завершення

Встановлення дипломатичних відносин. Сутність дипломатичного представництва держави. Процедура відкриття дипломатичного представництва. Глава дипломатичного представництва, його завдання та функції.

Тема 3. Дипломатичне представництво, його організація і форми роботи. Дипломатичне листування

Особливості функціонування та завдання дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва. Розташування дипломатичного представництва. Структура дипломатичного представництва, функції його відділів.

Тема 4. Дипломатія – інститут та інструмент зовнішньої політики України

Поняття та завдання дипломатичної служби. Функції та система органів дипломатичної служби. Персонал дипломатичної служби. Міністерство закордонних справ України: поняття, функції та структура, Департамент консульської служби, представництва МЗС на території України. Закордонні дипломатичні установи України. Функціональні місії у складі посольств. Постійні представництва України при міжнародних організаціях.

Тема 5. Консульська служба. Задачі й функції консульських установ за кордоном стосовно громадян України

Поняття, завдання та система органів консульської служби України. Функції та структура консульської установи. Головна місія консульств. Особливості роботи консульських установ у прикордонній зоні з ЄС. Здійснення нотаріальних дій та легалізація документів.

Дисципліна «Міжнародна інформація»

Тема 1. Основні поняття міжнародних інформаційних відносин

Міжнародні інформаційні відносини. Глобальне інформаційне суспільство. Глобальна інформаційна інфраструктура. Міжнародний інформаційний простір. Міжнародний обмін інформацією. Міжнародна інформаційна політика. Формування міжнародних інформаційних відносин як спеціалізованої галузі міжнародного співробітництва. Основні поняття міжнародних інформаційних відносин. Принципи міжнародних інформаційних відносин. Суб'єкти та об'єкти міжнародних інформаційних відносин. Проблема асиметрії інформаційного розвитку та «інформаційний розрив».

Тема 2. Інформаційна парадигма глобального розвитку

Концептуальні підходи до вивчення феномену глобалізації комунікації. Наукові теорії трансформації міжнародних відносин на основі феномену глобалізації комунікації. Теоретичні і прикладні аспекти становлення та розвитку глобального інформаційного суспільства. Моделі становлення інформаційного суспільства. Міжнародні, регіональні та національні стратегії побудови інформаційного суспільства.

Тема 3. Міжнародна інформаційна діяльність. Інформаційна діяльність світових та регіональних міжнародних організацій

Міжнародна інформаційна діяльність: поняття, види та її основні напрями. Мета та функції міжнародної інформаційної діяльності. Міжнародні договори і угоди в галузі інформації. Роль міжнародної інформації в системі ООН. Діяльність Комітету ООН з інформації. Основні функції Департаменту суспільної інформації ООН. Діяльність інформаційних центрів ООН. Роль ЮНЕСКО у вирішенні світових інформаційних проблем. Стратегії ЮНЕСКО у галузі інформації і комунікації.

Тема 4. Інформаційні війни

Виникнення терміну «інформаційна війна». Стратегічне інформаційне протиборство. Завдання і мета інформаційних війн. Методи і способи ведення інформаційних війн. Історія розвитку технології ведення інформаційної війни. Покоління сучасних інформаційних війн. Види інформаційних війн: психологічна війна, кібервійна, мережева війна, ідеологічна диверсія тощо. Форми ведення інформаційної боротьби у сучасних інформаційних війнах.

Тема 5. Інформаційна безпека

Поняття та сутність інформаційної безпеки країни. Механізм забезпечення національної інформаційної безпеки. Державна політика України в сфері національного інформаційного простору. Національні інтереси в інформаційній сфері. Політика формування національного інформаційного простору. Інформаційна безпека у сучасному світі. Стратегія інформаційної безпеки. Класифікація інформації за ступенем її таємності. Міжнародний аспект захисту інформації.

Дисципліна «Міжнародне публічне право»

Тема 1. Поняття, правова природа міжнародного публічного права

Особливості сучасного етапу функціонування міжнародного права: державні інтереси, політика та міжнародне право; міжнародне право та процеси глобалізації.

Поняття міжнародного публічного права. МПП як особлива правова система. Основні елементи системи міжнародного публічного права. Предмет, об'єкт і метод міжнародного публічного права; функції міжнародного права. Норми міжнародного публічного права. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного публічного права. Теорії співвідношення міжнародного і національного права.

Джерела міжнародного права: поняття, види. Поділ джерел міжнародного права на головні (міжнародний договір та міжнародний звичай) і допоміжні (рішення міжнародних організацій, рішення судових інституцій, доктрина міжнародного права). Міжнародний договір. Міжнародний звичай. Основні принципи міжнародного права. Рішення міжнародних органів та організацій. Рішення міжнародних судів та трибуналів. Доктрина міжнародного права.

Тема 2. Суб'єкти міжнародного публічного права

Поняття та класифікація суб'єктів міжнародного права; держава як основний суб'єкт міжнародного права; міжнародні міжурядові організації; питання міжнародної правосуб'єктності транснаціональних компаній. Фізична особа в міжнародному праві.

Міжнародно-правове визнання держав. Основні теорії визнання; види і форми міжнародного визнання; практика застосування інституту визнання в сучасних міжнародних відносинах.

Поняття правонаступництва у міжнародному публічному праві; підстави правонаступництва; види і форми правонаступництва держав; правонаступництво держав щодо міжнародних договорів; міжнародно-правове регулювання правонаступництва держав щодо державної власності, державних архівів, державних боргів.

Тема 3. Територія та населення у міжнародному публічному праві

Поняття і види територій у МПП. Способи придбання державної території. Склад і юридична природа державної території. Державні кордони. Міжнародна територія загального користування. Територія зі змішаним режимом. Правовий режим Арктики. Міжнародно-правовий режим Антарктики. Території з особливим правовим режимом. Поняття й основні категорії населення. Міжнародно-правові питання громадянства. Подвійне та множинне громадянство. Особи без громадянства (апатриди). Статус іноземних громадян. Статус біженців і вимушених переселенців.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві, міжнародне гуманітарне та міжнародне кримінальне право

Поняття, підстави та ознаки міжнародно-правової відповідальності. Ознаки міжнародного правопорушення. Види міжнародних правопорушень. Види й форми міжнародно-правової відповідальності. Матеріальна і нематеріальна (політична) відповідальність. Форми відшкодування: реституції, репарації, субституції та ін..

Поняття і джерела міжнародного гуманітарного права. Основні інститути міжнародного гуманітарного права. Збройні конфлікти в сучасному світі та їх класифікація. Міжнародні збройні конфлікти і збройні конфлікти міжнародного характеру – критерії їх розмежування. Учасники збройних конфліктів. Захист жертв війни.

Поняття міжнародного кримінального права. Принципи та джерела міжнародного кримінального права. Міжнародний злочин та його ознаки. Міжнародно-правова відповідальність держави за міжнародні злочини. Поняття злочинів міжнародного характеру. Відмінність злочинів міжнародного характеру від звичайних кримінальних злочинів і від міжнародних злочинів, критерії розмежування. Співробітництво держав у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру та його основні міжнародно-правові форми: укладання договорів, участь у міжнародних організаціях.

Тема 5. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів та право міжнародної безпеки

Мирне вирішення міжнародних спорів – один з основних принципів міжнародного права; поняття міжнародного спору та ситуації; види мирних засобів, передбачені Статутом ООН; міжнародні переговори; консультації; міжнародні слідчі і погоджувальні комісії; добрі послуги і посередництво. Вирішення спорів у міжнародних судових органах.

Поняття права міжнародної безпеки; цілі та принципи права міжнародної безпеки. Міжнародно-правові засади універсальної та регіональної систем колективної безпеки. Миротворчі операції ООН. Регіональні міжнародні організації; ОБСЄ; НАТО; роззброєння; контроль за роззброєнням; заходи зміцнення довіри.

Дисципліна « Сучасні міжнародні відносини »

Тема 1. Історичні форми системи міжнародних відносин

Системність довестфальського світоустрою. Вестфальська система міжнародних відносин. Віденська система міжнародних відносин. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин. Ялтинсько-Потсдамський світоустрій.

Тема 2. Основні характеристики сучасної системи міжнародних відносин

Поняття сучасних міжнародних відносин Тенденції розвитку міжнародних відносин у сучасному світі. Постбіполярна система міжнародних відносин. Параметри постбіполярного світового порядку. Структура міжнародної системи в умовах постбіполярності. Напівпериферія, макрокоаліції та гегемонізм в епоху постбіполярності. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин.

Тема 3. Глобалізація як основна тенденція розвитку світового політичного процесу

Теоретичні дискусії з питань глобалізації. Світова політика і світова економіка в умовах глобалізації. Глобалізація і доля національної держави. Політичні рухи та організації в умовах глобалізації. Етнополітичні процеси в сучасному світі.

Тема 4. Безпека у міжнародних відносинах

Основні теоретичні підходи до забезпечення міжнародної безпеки. Військово-політичні аспекти міжнародної безпеки. Проблеми протидії тероризму в сучасному світі. Сучасні виклики європейській безпеці: неконтрольована і нелегальна міграція, тероризм, міжнародна злочинність, екологічні загрози, соціально-економічна напруженість, політична напруженість тощо. Розбудова ефективної системи безпеки на європейському континенті. Конфлікти в контексті глобального розвитку. Диктатури, автократії та недемократичні режими як загроза міжнародному миру та безпеці: РФ, Іран, Північна Корея, Китай як загрози міжнародному миру та безпеці.

Тема 5. Культурний та інформаційний чинники у міжнародних відносинах

Сутність інформатизації в її політичному вимірі. Інформатизація світової політики через використання досягнень інформаційної революції. Сутність та особливості інформаційної війни. М'яка сила та культурна дипломатія у міжнародних відносинах. Креативна економіка.

Тема 6. Україна в сучасних міжнародних процесах

Російська агресія проти України та реакція світу. Мінські угоди та Нормандський формат. Повномасштабне вторгнення 2022 року. Росія як загроза системі міжнародної безпеки. Допомога Україні: ленд-ліз. Криза системи міжнародної безпеки та об'єднання Європи. Рамштайн та конференції донорів як заміна міжнародним організаціям. Питання про системи прийняття рішень в ЄС, НАТО, відмова від політики загального консенсусу.

Покарання Росії за її злочини. Питання міжнародного трибуналу за злочин агресії, пошук та притягнення винних росіян за злочини в Україні.

Тема 7. Сучасний стан міжнародних відносин на фоні загрози нових масштабних конфліктів

Відносини США-Китай. Відносини США-НАТО та ЄС. Відносини США-РФ. Виконання Договору з нерозповсюдження ядерної зброї. Відносини ЄС-Китай, ЄС-РФ. Угорщина як партнер РФ в ЄС та НАТО. Претензії Китаю на Тайвань. Загроза Китаю та Північної Кореї для Південної Кореї та Японії. Країни Африки та боротьба між США та РФ за союзників в Африці.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
Дисципліна «Історія дипломатії та зовнішньої політики»

Питання

1. Зовнішня політика Афінської держави.
2. Зовнішня політика Олександра Македонського.
3. Зовнішня політика Риму за часів республіки.
4. Основні напрямки зовнішньої політики Римської імперії.
5. Римська імперія та варвари.
6. Хрестові походи, релігійні війни – ключовий елемент міжнародних відносин.
7. Зовнішня політика Північно-Східної Русі у XII – XIII ст..
8. Дипломатія Золотої орди.
9. Утворення Московської держави та її зовнішня політика.
10. Тридцятилітня війна в Європі, як каталізатор створення Вестфальської системи міжнародних відносин.
11. Вплив французької революції на європейські міжнародні відносини.
12. Основні етапи й особливості Віденської системи.
13. Фактори, що зумовили зміни в європейському балансі сил протягом XVIII ст.
14. Ключові проблеми і наріжні питання міжнародних відносин європейських країн XIX ст.
15. Вплив на міжнародні відносини революцій 1848 – 1849 рр. в Європі.
16. Утворення Німецької імперії та зовнішня політика Бісмарка.
17. Версальська система міжнародних відносин.
18. Створення Ліги націй; міжнародні відносини в Атлантично-тихоокеанському регіоні.
19. Основні елементи «політики умиротворення агресора».
20. Основні характеристики й особливості Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.

Дисципліна «Дипломатична та консульська служба»

1. Становлення й розвиток дипломатії та дипломатичної служби в Україні.
2. Центральні (внутрішні) конституційні органи зовнішніх зв'язків, їх завдання та функції.
3. Закордонні органи зовнішніх зв'язків, їх види та особливості їхньої практичної діяльності.
4. Спеціалізовані органи зовнішніх зв'язків. Особливості їх функціонування.
5. Порядок та процедура призначення посла та консула на посаду.
6. Роль і значення постійних представництв при міжнародних організаціях. Структура і персонал. Привілеї та імунітети.
7. Поняття й види міжнародних конференцій та нарад. Організація їх роботи.
8. Структура та методи роботи Міністерства закордонних справ України.
9. Розкрити значення «імунітет від юрисдикції».
10. Розкрити поняття «особиста недоторканність».
11. Види й структура дипломатичних представництв за кордоном.

12. Персонал дипломатичних представництв та його категорії. Дипломатичні ранги України.
13. Функції дипломатичних представництв, принципи і засоби їх виконання.
14. Особисті привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва: повні і обмежені.
15. Особливості встановлення консульських відносин. Призначення консульської служби, її цілі і завдання.
16. Початок і завершення консульської місії.
17. Процедура призначення консула в посаду.
18. Консульські установи: їх класифікація, правовий статус і особливості діяльності.
19. Обов'язки посадових осіб консульського представництва.
20. Структура дипломатичного представництва за кордоном.

Дисципліна «Міжнародна інформація»

1. Основні риси інформаційної цивілізації.
2. Суб'єкти та об'єкти інформаційних відносин.
3. Основні види інформаційної діяльності.
4. Види інформації за змістом.
5. Міжнародна інформаційна діяльність.
6. Міжнародний інформаційний простір.
7. Визначення міжнародної інформації та її функції.
8. Визначення джерел інформації.
9. Класифікація джерел інформації.
10. Міжособистісні джерела інформації.
11. Опосередковані джерела інформації.
12. Джерела загального характеру.
13. Джерела спеціальної та персональної інформації.
14. Закриті та конфіденційні джерела інформації.
15. Основні принципи міжнародного інформаційного права.
16. Міжнародні документи, які гарантують права людини на інформацію.
17. Поняття інформаційної безпеки.
18. Міжнародна інформаційна безпека.
19. Основні напрями міжнародного співробітництва в області забезпечення інформаційної безпеки.
20. Поняття інформаційної зброї.

Дисципліна «Сучасні міжнародні відносини»

1. Системність довестфальського світоустрою.
2. Вестфальська система міжнародних відносин.
3. Віденська система міжнародних відносин.
4. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин.
5. Ялтинсько-Потсдамський світоустрій.
6. Поняття сучасних міжнародних відносин.
7. Тенденції розвитку міжнародних відносин у сучасному світі.
8. Постбіполярна система міжнародних відносин.

9. Параметри постбіполярного світового порядку.
10. Структура міжнародної системи в умовах постбіполярності.
11. Напівпериферія, макрокоаліції та гегемонізм в епоху постбіполярності.
12. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин.
13. Теоретичні дискусії з питань глобалізації.
14. Світова політика і світова економіка в умовах глобалізації.
15. Глобалізація і доля національної держави
16. Політичні рухи та організації в умовах глобалізації.
17. Етнополітичні процеси в сучасному світі.
18. Основні теоретичні підходи до забезпечення міжнародної безпеки.
19. Військово-політичні аспекти міжнародної безпеки.
20. Проблеми протидії тероризму в сучасному світі.
21. Сучасні виклики європейській безпеці: неконтрольована і нелегальна міграція, тероризм, міжнародна злочинність, екологічні загрози, соціально-економічна напруженість, політична напруженість тощо.
22. Розбудова ефективної системи безпеки на європейському континенті.
23. Конфлікти в контексті глобального розвитку.
24. Диктатури, автократії та недемократичні режими як загроза міжнародному миру та безпеці: РФ, Іран, Північна Корея, Китай як загрози міжнародному миру та безпеці.
25. Сутність інформатизації в її політичному вимірі.
26. Інформатизація світової політики через використання досягнень інформаційної революції.
27. Сутність та особливості інформаційної війни.
28. М'яка сила та культурна дипломатія у міжнародних відносинах.
29. Креативна економіка.
30. Російська агресія проти України та реакція світу.
31. Мінські угоди та Нормандський формат.
32. Повномасштабне вторгнення 2022 року.
33. Росія як загроза системі міжнародної безпеки.
34. Допомога Україні: ленд-ліз.
35. Криза системи міжнародної безпеки та об'єднання Європи.
36. Рамштайн та конференції донорів як заміна міжнародним організаціям.
37. Питання про системи прийняття рішень в ЄС, НАТО, відмова від політики загального консенсусу.
38. Покарання Росії за її злочини.
39. Питання міжнародного трибуналу за злочин агресії, пошук та притягнення винних росіян за злочини в Україні.
40. Відносини США-Китай.
41. Відносини США-НАТО та ЄС.
42. Відносини США-РФ.
43. Виконання Договору з нерозповсюдження ядерної зброї.
44. Відносини ЄС-Китай, ЄС-РФ.
45. Угорщина як партнер РФ в ЄС та НАТО.
46. Претензії Китаю на Тайвань.
47. Загроза Китаю та Північної Кореї для Південної Кореї та Японії. Країни Африки та боротьба між США та РФ за союзників в Африці.

Дисципліна «Міжнародне публічне право»

1. Міжнародне публічне право як особлива система права.
2. Міжнародне і внутрішньодержавне право.
3. Поняття, види, сутність норм міжнародного публічного права.
4. Основні принципи сучасного міжнародного права, їх застосування..
5. Джерела міжнародного публічного права.
6. Поняття та класифікація суб'єктів МПП. Держава як основний суб'єкт.
7. Питання міжнародної правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій, транснаціональних корпорацій.
8. Поняття визнання та його юридичне значення.
9. Теорії визнання: конститутивна і декларативна. Форми визнання: de facto; de jure; ad hoc.
10. правонаступництво в міжнародному праві. Об'єкти правонаступництва.
11. Поняття, види територій у міжнародному праві.
12. Поняття й основні категорії населення. Міжнародно-правові питання громадянства.
13. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності. Види й форми міжнародно-правової відповідальності.
14. Поняття і джерела міжнародного гуманітарного права. Принципи міжнародного гуманітарного права.
15. Принципи та джерела міжнародного кримінального права.
16. Міжнародний злочин та його ознаки. Поняття злочинів міжнародного характеру
17. Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення спорів. Поняття міжнародного спору.
18. Характеристика мирних засобів урегулювання міжнародних спорів.
19. Поняття права міжнародної безпеки; цілі та принципи права міжнародної безпеки.
20. Міжнародно-правові засади універсальної та регіональної систем колективної безпеки.

Дисципліна «Історія дипломатії та зовнішньої політики»

1. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н. е. – сер. XVII ст. н. е.): навч.-метод. посіб. / О. І. Брусиловська, І. М. Коваль. Одеса: Одеськ. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
2. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. / Т. Григор'єва. – Київ : Видавн. дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. – 177 с.
3. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до Нового часу / А. Л. Зінченко. К.: Проза, 2005. 560 с.
4. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті / Г. Кіссінджер. – Київ, 2017. – 320 с.

5. Коппель О., Пархомчук О., Міжнародні відносини ХХ ст. Навчальний посібник. Київ, 2019. 390 с.
6. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн / В. Ластовський. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. – 195 с.
7. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжоли. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 606 с.
8. War, peace, and world orders in European history / Ed. by Anja V. Hartmann and Beatrice Heuser. – Routledge Press, 2001.

Дисципліна «Дипломатична та консульська служба»

1. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця ХVІІІ ст. : навч. посіб. Київ: Нац ун-т «Києво-Могилянська академія, 2014. 176 с.
2. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба: навч. посібник. Київ: Видав-во «Либідь», 2010. 255 с.
3. Історія дипломатії: навч.-метод. посібник /за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 116 с.
4. Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. Інноваційна дипломатія ХХІ століття: колективна монографія. Київ: Центр вільної преси, 2012. 408 с.
5. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: підручник. 2-ге вид. Київ: Знання, 2006. 372 с.
6. Сагайдак О.П., Сардачук П.Д. Посольство і консульство: організація і форми роботи: навч. посібник. ПНУ ім. Стефаніка, ЛНУ ім. І. Франка. Київ: Знання, 2014. 317 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. Київ: Знання, 2010. 398 с.
8. Слабченко Є. Дипломатична історія України. Київ: Кліо, 2016. 496 с.
9. Тимошенко Н.Л. Ділова культура дипломата: навч. посіб. Київ: Знання, 2014. 199 с.
10. Федчишин С.А. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення: монографія. Харків: ФІНН, 2011. 264 с.

Дисципліна «Міжнародна інформація»

1. Боднар І. Р. Інформаційна безпека як основа національної безпеки. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141443493.pdf> (дата звернення: 17.12.2023).
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність. Київ: Талком, 2014. 416 с.
3. Глосарій: навчальний енциклопедичний словник-довідник з питань інформаційної безпеки / за заг. редакцією проф. А.М. Шуляк., 2019. 580 с.
4. Доктрина інформаційної безпеки України. URL: <https://mkip.gov.ua/ru/documents/100.html> (дата звернення: 17.02.2023).

5. Захарова В.І. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
6. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018. 514 с.
7. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. / Є.А. Макаренко та ін. Київ: Центр вільної преси, 2016. 518 с.
8. Новікова Л.В. Харченко І. М., Шамраєва В.М. Основні засоби інформаційного протиборства та інформаційної війни як явища сучасного міжнародного політичного процесу. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм.* 2017. Вип. 6. С. 77-81.
9. Новікова Л.В. Харченко І. М., Лубенець С.В. Проблеми побудови консолідованих стратегій управління корпоративною інформаційною безпекою в регіоні ЕМЕА. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Серія: «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм.* 2021. Вип. 14. С. 24-35.
10. Про інформаційні агентства: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1996. №47. С. 57-60.
11. Про інформацію: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1992. №48. С. 1227-1462.
12. Про науково-технічну інформацію: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1993. №33. С. 843-851.
13. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с.

Дисципліна «Сучасні міжнародні відносини»

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації: [монографія]. К.: КНЕУ, 2018. 275 с.
2. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство. Київ: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
3. Глобальна та національна безпека підручник /за заг. ред. Г.П.Ситника, Ю.В. Ковбасюка. К.: НАДУ, 2016.
4. Кіссінджер Г. Світовий порядок: роздуми про характер націй в історичному контексті / пер. з англ. Н. Коваль. Київ: Наш Формат, 2017. 319 с.
5. Кучик О. С. Зовнішня політика України: підручник. Львів, 2018. 446 с.
6. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети / за ред. І. Горобець І. Дудко, А. Киридон та ін. Київ, 2017. 436 с.
7. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. Харків: Право, 2016. 540 с.
8. Міжнародні системи та глобальний розвиток / В. А. Манжола, О. А. Коппель, О. С. Пархомчук та ін. Київ: Знання, 2014. 526 с.

9. Міжнародні відносини та зовнішня політика України: підручник/ Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.. К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 448 с.
10. Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посіб. для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. Київ, 2013. 677 с.
11. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 556 с.
12. США і світ ХХІ століття: монографія / Пахомов Ю. М., Коваль І. М., Шергін С. О. та інші. Київ: Центр вільної преси, 2013. 620 с.
13. Шамраєва В.М. Міжнародні відносини та зовнішня політика. *Історія дипломатії: навчальний посібник*. Частина І. Харків: Фактор, 2012. 112 с.
14. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: навчальний посібник. 2-е вид., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.

Дисципліна «Міжнародне публічне право»

1. Буткевич О.В. Історія міжнародного права: підручник Київ: Ліра, 2013. 416 с.
2. Войціховський А. В. Міжнародне право: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
3. Кононенко В.П., Новікова Л.В. Вплив регіональних збройних конфліктів на міжнародну екологічну безпеку. *Альманах міжнародного права*. 2020. № 24. С. 214-221.
4. Кононенко В.П., Новікова Л.В. Фінансування тероризму – загроза для міжнародних відносин. Практика Міжнародного Суду ООН та Суду ЄС. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2018. № 7. С. 55-59.
5. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т.; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2018–2019. 320 с.
6. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т.; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. Київ: НАУ, 2012–2013. 405 с.
7. Міжнародне публічне право: підручник; за ред. В. М. Репецького. Київ: Знання, 2012. 437 с.
8. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. Харків: Право, 2020. 648 с.
9. Сироїд Т.Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Харків: Право, 2019. 310 с
10. Теорія міжнародного права: навчально-методичний посібник: за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Херсон: Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.